

Foto: Miško Kranjec

Teden otroka

Vsako leto je prvi ponedeljek v oktobru mednarodni dan otroka. Svečano ali delavno ga praznuje že večina držav na svetu in to od leta 1952 dalje na predlog UNICEF. Vsako leto objavi UNICEF tudi geslo, ki daje dnevu različno vsebino ali poudarek, a z enotno naravnostjo v ustvarjanje boljših pogojev za zdravo in srečno rast vseh otrok.

Ob deklaraciji o pravicah človeka je 20. novembra 1959 generalna skupščina sprejela tudi deklaracijo o pravicah otroka. Drobni, preprosti dokument, a kako pomemben v svetovni razsežnosti. Koliko je še v svetu vprašanj ob pravici do enakopravnosti ne glede na raso, barvo, spol, narodnost, jezik, socialno poreklo. Koliko je povsod uresničena pravica do zdravega telesnega in duševnega razvoja, do imena in narodnosti. Koliko otrok je še lačnih, nimajo primerne bivališča in zdravstvene pomoči. Koliko posebne skrbi je povsod v svetu za tiste otroke, ki so telesno ali duševno prizadeti. Koliko je uresničena pravica do ljubezni in razumevanja, do izobrazbe, igre, rekreacije, do pomoči ob naravnih in drugih nesrečah. Kaj je s pravico do zaščite pred kakršnimkoli oblikami zanemarjanja, krutosti ali izkoriščanja. Kaj s pravico do zaščite pred vsem, kar podžiga vsakršne nestrpnosti.

Svetovni dan otroka je v svetu nadvse pomemben v boju za mir, solidarnost in blagostanje. Deklaracija o pravicah otroka opozarja svet na pravice otrok do polnega razvoja, zaščite njihove rasti, do srečnega otroštva.

In naša domača razsežnost.

V Jugoslaviji razširjamo mednarodni dan otroka na teden otroka. Teden otroka je tako že vrsto let manifestacija dobre volje in dejavnosti odraslih za otroke, v korist otrok.

Vsako leto v tem času kritično pregledamo dosežene uspehe v delu za otroke, razgrnemo še nerešena vprašanja in se dogovorimo za nadaljnje delo v smeri, ki nam bo zagotovilo najboljše učinke za dosego naših družbenih ciljev na področju skrbi za otroka.

Tudi letos se z dogovarjanjem ob tednu otroka odločamo za napredek, za izboljšanje že doseženega. Dogovarjamo se za razumno gospodarjenje, varčevanje in za usklajeno delovanje na področju vzgoje in varstva otrok.

Dogovarjamo se v krajevnih skupnostih, v organizacijah združenega dela, v občini. Pa se morda le vsega še ne dogovorimo.

S koliko dvorišč so že izrinili otroke avtomobili, garaže – potrošniške dobrine in zadovoljstva odraslih. V koliko novih zgradbah smo načrtovali mladinski ali pionirski kotichek. Koliko šol ima taborniško sobo, koliko krajevnih skupnosti prostore za zunajšolske dejavnosti mladih. Koliko skrbimo za otroška igrišča. Kje preživljajo naši otroci počitnice, kje so v svojem prostem času. Ali ga jim znamo organizirati najbolj zdravega, polnega, ustvarjalnega. Da bodo srečni v svojem okolju. Ne samo prilagojeni in podrejeni svetu odraslih.

Takole se razpredajo misli, ko vsako leto znova ob tednu otroka zavzeto pregledujemo opravljeno. In ko želimo, da damo vsakemu otroku osnovne in najboljše možnosti za rast in razvoj.

V tem času imamo mnogo sej in sestankov. Na njih odrasli govorimo o otrocih. Kaj ne bi sprejeli predloga, ki nam ga je letos spomladi na letni konferenci ZPM ponudila pionirka Urška: »Pridite na našo pionirsko konferenco, na naš zbor pionirjev samoupravljajcev, pa vam bomo povedali o našem delu, o željah, o vsem, kar se nam zdi pomembno!«

Gotovo bo zanimivo in tudi naš letošnji teden otroka bo vsebinsko vrednejši.

VILMA ŠEGA

DOGOVORI

GLASILO OBČINSKE KONFERENCE SZDL LJUBLJANA CENTER • Leto VIII - 22. september 1980 - Štev.: 13 - BREZPLAČNO

USMERJENO IZOBRAŽEVANJE

Velik premik

Prihodnjo jesen bodo srednje šole začele po novem. Novinci, učenci prvega letnika, se bodo vpisovali v prvi letnik srednjega usmerjenega izobraževanja. Glede na sedanje srednje šolstvo bo sprememba vzgojnoizobraževalnega procesa korenita. Hkrati pomeni, da bodo na vsaki srednji šoli izvajali dvoje učnih načrtov: ene za učence drugih, tretjih in četrth letnikov, ki se izobražujejo po dosedanjem sistemu, ter nove učne načrte za učence prvega letnika srednjega usmerjenega izobraževanja.

Ena bistvenih sprememb je v tem, da se je učenec doslej ob vpisu na srednjo šolo vpisal v to in to šolo, in se s tem že odločil za poklic. Poslej bo tako, da se bo učenec ob vpisu na srednje usmerjeno izobraževanje odločil za neko usmeritev, šele kasneje pa bo v okviru te usmeritve izbral eno izmed več poklicnih smeri, skladno s svojimi sposobnostmi in potrebami združenega dela. V prvem letniku bo več kot 50 izobraževalnih usmeritev, kasneje pa se bodo programi postopno specializirali. Na področju izobraževanja za delo v agroživilstvu ali v kovinarstvu, in na nekaterih drugih področjih so uspeli premakniti miselnost, da se mora učenec v usmerjenem izobraževanju oziroma na njegovem začetku usposabljanju že kar za delovno mesto.

Na ljubljanskih šolah se letos izobražuje nekaj več kot 24.000 srednješolcev. Nov sistem šolanja bo bolj human, omogočal naj bi uresničevanje načela, da bo vsakdo, ki bo zmogel in bo tudi želel nadaljevati šolanje, lahko v tem sistemu dosegel zaželeno izobrazbo vse do najvišjih naslovov. Globoki organizacijski premiki, ki jih prinaša reforma srednjega šolstva, in s

tem usmerjeno izobraževanje, bi morali na tej stopnji tako rekoč odpraviti vse prepogost pojav, da imamo šolane ljudi – brez poklicev.

Pomembno novost v srednjem usmerjenem izobraževanju predstavlja prehodnost med posameznimi smerni v okviru ene širše izobraževalne usmeritve in bo precej večja, kot je bila dosedanja prehodnost med šolami za posamezne sorodne poklice. Obenem bo vsaka izobraževalna usmeritev in posamezna smer v njenem sklopu, gradila sklop tudi navzgor do najvišjih stopenj izobraževanja. Z novim sistemom bo zagotovljena prehodnost po horizontalni in odprta širša izobraževalna pot po specializaciji v vertikali.

Program posamezne usmeritve bo na začetku v vseh šolah povsem enak, učenec z vsake šole bo imel enake možnosti nadaljnega izobraževanja in specializacije do najvišjih ravni, ne glede na to, katero od šol bo obiskoval na samem začetku usmerjenega izobraževanja. Vseeno je torej, v katero šolo iste usmeritve se učenec vpiše, ne glede na to, ali se je doslej imenovala poklicna ali pa štiriletna tehnična, saj bo izobraževalni

program na začetku posamezne usmeritve povsod enak.

V ljubljanskem prostoru bodo imeli učenci možnost šolanja na več kot dvajset različnih usmeritvah, to pa ne pomeni le dvajset različnih poklicev, teh bo mnogo več, saj bodo poklice določale smeri znotraj usmeritve. V sistemu usmerjenega izobraževanja se bo aktivno vključilo celotno združeno delo, saj bo izobraževanje neposredno povezano s praktičnim delom. Učenci naj bi imeli tedensko trideset ur praktičnega pouka. V organizacijah združenega dela bodo imeli mentorji pomembno in odgovorno nalogo pri izpeljavi tega dela vzgojno izobraževalnega procesa.

Usmerjeno srednješolsko izobraževanje ne predvideva, da bi učenci opravljali praktični del programa pri zasebnih obrtnikih. Večino praktičnega pouka bi naj opravili v šolah. Razen tega je treba upoštevati, da je v Ljubljani šest velikih šolskih centrov, kjer imajo sedaj učenci periodični sistem pouka. Pol leta je polovica učencev na teoretičnem delu šolanja, druga pa na praksi v delovnih organizacijah oziroma pri zasebnih obrtnikih. V sistemu srednjega usmerjenega izobraževanja ne bo več periodičnega pouka, zato upravičeno pričakujemo, da se bo usmerjeno izobraževanje že na začetku soočilo s prostorskimi težavami.

Kljub temu, da bomo s srednjim usmerjenim izobraževanjem začeli v prihodnjem šolskem letu, pa se priprave na reformo srednjega šolstva nadaljujejo intenzivno. S skrbnimi pripravami pa se bodo pokazali tudi rezultati.

PRIMOŽ HIENG